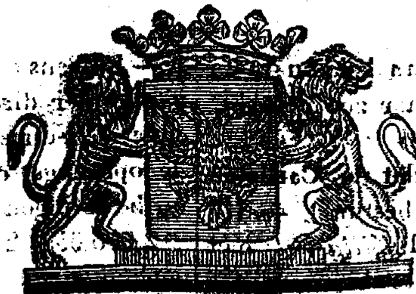
A°. 1836. N°. 132.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 1 November.

FRANKFORT, den 29sten October.

Van de Poolsche grenzen wordt den 17den dezer het volgende geschreven: « De Russische troepen, die bijeengetrokken waren, om door den Keizer geïnspecteerd te worden, zijn naar hunne kantonnementen teruggekeerd. In het aanstaande voorjaar schijnt nu eene algemeene wapenschouwing van de armee in Polen te zullen plaats hebben, ten welken einde de Keizer te Warschau zal komen. Jammer, echter, dat het ongeluk, hetwelk den Keizer getroffen heeft, Z. M. verhinderd heeft om Warschau dit jaar te bezoeken; men weet, dat hij voornemens was, om de stad ditmaal zijne tevredenheid te betuigen en haar gunstbewijzen te verleenen. Te Warschau had men zich derhalve op dit bezoek zeer verheugd. — Ter bevordering van den handel en ter spoediger opbeuring van de nijverheid, zoo wel in Polen als in Rusland, zijn thans deskundige mannen bezig, om over de bepalingen van het toltarief een omstandig werk zamen te stellen, hetwelk den Keizer zal voorgelegd worden. Mogt het zijne goedkeuring wegdragen, dan kan men de hoop voeden, dat eene overeenkomst met Pruissen zal kunnen getroffen worden, waardoor Polen zal komen in het genot van velerlei voordeelen, welke Duitschland door het groote tolverbond te beurt valt.»

— Berigten uit Rome, van den 18den dezer, melden: Zijne Heiligheid de Paus is gisteren morgen naar Cast'el Gandolfo gereden. Hoe lang hij daar vertoeven zal is nog niet bekend. Hij heeft behalve den geneesheer *Baroni* ook nog den geneesheer *Ahlerz* uit Aken in zijn gevolg. Laatstgemelde is uit Duitschland geroepen, om den Paus van zijne oogkwaal te genezen, hetwelk, naar men verzekert, onzen beroemden landgenoot reeds in zoo verre gelukt is, dat men de volkomene genezing binnen kort kan te gemoet zien. Anders geniet de Paus de beste gezondheid, en in den ouderdom van 71 jaar nog een krachtig gestel. — Wij hebben thans het fraaiste weder, hetwelk door de Romeinen ook zeer te baat genomen wordt, daar bij hen de maand October over 't algemeen aan 't vermaak gewijd is.

— Uit Silezie wordt den 20sten October het volgende geschreven: « Als men den tegenwoordigen gang van de cholera eenigzins nagaat, vindt men eene groote overeenkomst tusschen haar en de togten der onweders. Gelijk deze dikwijls met de snelheid van den storm over een land heen trekken, en spoedig daarop zijdwaarts ontladingen plaats hebben, en even als daarbij menigerlei wonderbare sprongen te bemerken zijn, zoo doet het ook de cholera. Nadat zij van Opper-Italie door Zuid-Duitschland in korten tijd naar Hongarije en Zevenbergen overgeslagen was, verspreidde zij zich zijdwaarts over Bohemen, Moravie en thans ook naar Silezie. Sedert veertien dagen raapt zij in Pruissisch Opper-Silezie eene menigte slagtoffers weg, en het is alsof zij ook naar Neder-Silezie wil komen. Men schijnt zich echter reeds zoodanig aan haar gewend te hebben, dat men weinig gedruisch meer maakt, en haar in de rij der overige gevaarlijke ziekten plaatst. Doch dat bij haren gang een sterk miasma aanwezig is, bewijst het ziek worden van verscheidene huisdieren. Honden en katten worden ongesteld, en men ziet aan dezelven bijna gelijke kenteekenen, als aan de menschen. Zelfs het pluimgedierte is op menige plaats op deze wijs ziek geworden. Terwijl deze plaag met al hare verschrikking woedt, hebben wij het voortreffelijkste weder. Zonderling echter vertoonen zich steeds weder die luchtverschijnselen in den dampkring, die zoo zeer naar het Zodiakaal licht gelijken."

— Berigten uit Zwitserland melden dat men van de bemoeijingen der commissie, welke in de eerste zitting van den buitengewonen landdag benoemd is, niet verwacht, dat zij tot eene minnelijke schikking met Frankrijk bevordelijk zullen zijn, daar de leden derzelve allen de partij der radicalen toegedaan zijn.

Het schijnt, dat er eene wijziging in den maatregel van afsluiting, door Frankrijk ten opzigte van Zwitserland genomen, gemaakt is, en tegenwoordig vrachtwagens kunnen doorgelaten worden. Naar den kant van den Elzas is zulks althans het geval. De klagten uit dat gewest zullen daarvan de oorzaak zijn; want men gelooft, dat vele fabrijken in den Elzas, bij de stremming der gemeenschap met Zwitserland, niet kunnen blijven bestaan.

PETERSBURG, den 19den October.

Op Zondag den 16den October heeft de tweede proefvaart op den ijzeren spoorweg, die tusschen Zarkoje Selo en Palowsk aangelegd is, plaats gehad. Eene groote menigte menschen uit deze hoofdstad was daarvan getuige. De eenvoudigheid en doelmatigheid der zamenstelling van dezen weg werd algemeen bewonderd. Men wacht, uit Brussel twee sierlijke berlinen en diligences. Zij zijn reeds te Kroonstad aangekomen en zullen voor den hoogeren stand dienen.

KOPENHAGEN den 15den October.

Eergisteren had alhier de plegtige inwijding plaats van het nieuwe universiteits-gebouw, hetwelk opgerigt is in plaats van dat, hetwelk in 1807 bij het bombardement werd vernield. Eene luisterijke vergadering van bijna duizend personen vulde de groote zaal. Zoodra Z.M. de Koning en de Prinsen van het Koninklijke huis aangekomen waren, werd het eerste deel van eene door professor *Oehlenschläger* vervaardigde cantate door studenten gezongen, en vervolgens eene Deensche redevoering gehouden door den tegenwoordigen *Rector Magnificus*, professor *Werlauff*, die de lotgevallen van de universiteit sedert de regering van *Christiaan den eersten* schetste, en eindigde met de aanmerking, dat er geen gelukkiger tijdstip ter inwijding van het nieuwe gebouw kon wezen, dan het tegenwoordige, daar kunsten en wetenschappen bloeijen onder den schepter van eenen wijzen en liberalen Koning, wiens verheven doelwit steeds de verlichting van zijn volk geweest is. Nadat het tweede deel der cantate gezongen was, stonden er twaalf studenten op, en wendden zich met een hartelijk lied tot den Koning, waarbij zij hem, namelijk, dankten, dat hij hun, in het edel vertrouwen op hunne vaderlandsliefde, eene onbeperkte academische vrijheid gelaten heeft op een tijdstip, dat bijna alle andere regeringen van Europa dezelve min of meer hebben meenen te moeten beperken. Zoo eindigde een feest, hetwelk de levendigste belangstelling van iederen vriend des vaderlands verwekt heeft.

LONDEN, den 26sten October.

Den 25sten dezer heeft de admiraal *G. Paget* de haven van Plymouth met een smaldeel, bestaande uit zeven oorlogschepen, verlaten, ten einde twee dier schepen naar Lissabon en twee andere naar de Middellandsche Zee te begeleiden, en met de overige drie, na eenig kruisen, naar Spithead terug te keeren. Voorts wil men, dat, behalve het reeds gezondene duizendtal mariniers, ook eenige Britsche troepen naar Portugal zullen gezonden worden, en dat aan het Britsche smaldeel in den Taag last zou gegeven zijn, om, in geval de zaak der jonge Koningin zulks vorderde, in de haven van Lissabon te ankeren, ten einde de Britsche mariniers aan land te kunnen zetten en tevens alle andere hulp te verleenen, welke de overigheid zou mogen aanvragen.

Op eene som van 100,000 fr., ter bezoldiging van het Engelsche legioen te St. Sebastiaan bestemd, moet dezer dagen te Bayonne beslag zijn gelegd door de heeren *Rothschild*, geprotesteerde wissels van het Spaansche gouvernement bezittende.

Berigten uit Lima, tot den 14den Junij, melden, dat eindelijk in alle deelen van de republiek Peru de rust hersteld was; en men er zich met een wetboek van koophandel bezig hield, volgens hetwelk er voortaan de Spaansche vlag zal toegelaten worden als die van elke andere natie.

PARIJS, den 28sten October.

De Madridsche courant, van den 17den, deelt de aanspraak mede, welke de Fransche ambassadeur, de graaf de *Latour-Maubourg*, bij de aanvaarding van zijnen post aan de Koningin-Regentes van Spanje heeft gedaan. Hij heeft onder anderen het volgende gezegd: « De Koning zendt mij als ambassadeur bij U. M., ten einde hoogstdezelve de betuiging der opregte genegenheid te vernieuwen, welke hij voor U. M. en derzelver doorluchtige dochter, de Koningin *Isabella II*, koestert, alsmede om aan U. M. een openlijk blijk van zijne gevoelens in van het belang, dat het lot der Spaansche natie hem steeds inboezemt, te geven.... Ik verzoek U. M. niet te willen twijfelen aan den ijver, welken ik aan den dag zal leggen, om de getrouwe tolk te worden van de wenschen van Frankrijk en den Koning voor het persoonlijk heil van U. M. en derzelver doorluchtige dochter, en voor de welvaart van Spanje." — De Koningin heeft daarop geantwoord: « Het is mij zeer aangenaam, U aan het hof van mijne dochter te zien, en met het grootste genoegen heb ik uit eenen zoo waardigen mond de gevoelens vernomen, die gij mij van wege mijnen doorluchtigen oom, den Koning der Franschen, betuigt. Ik zal steeds bereid gevonden worden om

(Zie verder ommezijde)

met Z. M. zamen te werken, ten einde, in 't belang van beide natien, de banden van bondgenootschap en vriendschap, die haar zoo gelukkig vereenigen, al naauwer toe te halen."

— Met de telegraaf van Bayonne heeft men berigt, dat de Carlisten Bilbao beginnen te belegeren, en dat *Eguya* het beleg bestuurt. — Hij bevond zich den 22sten met geschut te Durango, terwijl *Villareal* met drie divisien te Zonmosa was, ten einde de operatien te besturen. — Particuliere berigten voegen daarbij, dat de bezetting en de ingezetenen van Bilbao het met elkanderen oneens zijn; dat de armee van het noorden, of de troepen, welke dien naam voeren, niet tot ontzet zullen komen opdagen; daar zij slecht gekleed en gevoed worden; dat zij dikwijls niet meer dan een vierde gedeelte van het gewone rantsoen bekomen en daardoor de strijdlust bij hen wel zeer flaauw moet worden. Men dacht dus, dat het de Carlisten niet veel moeite zou kosten om Bilbao te veroveren. Die aanwinst zal voor hen van veel belang zijn, daar zij als dan niet alleen eene welvarende stad, maar ook een vast punt in bezit zullen hebben.

Van de krijgsverrigtingen in Andalusie weet men niets naders. Vroegere rapporten van den generaal *Alaix* melden, dat de divisien van Cadix en Sevilie zich te Carmona vereenigd hadden en *Gomez* daarop over Andujar heeft willen ontsnappen; doch dat hij, uit vrees dat *Alaix* hem zou voor zijn, op Cordova is teruggetrokken, terwijl *Alaix* een dagmarsch van hem af was.

De kapitein-generaal van Estramadura, door valsche berigten misleid, was den 13den binnen Badajoz teruggekeerd. Hij was er den 15den nog. Van *Rodil* heeft men geene tijding.

— Z. M. de Koning der Belgen is heden avond om 7½ uur naar Brussel vertrokken.

's GRAVENHAGE, den 29sten October.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag, 28 October.

Te een ure wordt de vergadering, onder het voorzitterschap van den heer *Luzac*, geopend.

De heer *Dijckmeester* doet rapport, namens de commissie, welke belast geweest is, om met en benevens de commissie der Eerste Kamer, het adres in antwoord der troonrede, den Koning aan te bieden. De bezending der Staten-Generaal is op de gebruikelijke wijze bij Z. M. toegelaten. De voorzitter der Eerste Kamer, graaf *van Reede*, heeft het adres den Koning aangeboden, die daarop heeft geantwoord: " Dat Z. M. met genoegen het adres der Staten Generaal ontving, als het blijk opleverende van de onderlinge eenstemmigheid; dat Hoogstdezelve daarin de verzekering vond, dat alle pogingen zouden strekken tot bevordering van het welzijn van het lieuwe vaderland; en dat Z. M. hoopte, dat de Almagtige aan die pogingen zijnen zegen zal hechten."

De voorzitter bedankt de commissie voor de door haar volbragte taak. Zoowel het adres aan den Koning, als het gedane verslag door de commissie, zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Is ingekomen eene missive van de Algemeene Rekenkamer, waarbij, op grond van art 4 der wet van 21 Junij 1820, houdende instelling van dat kollegie, aan de kamer van het overlijden van den heer *Exrik*, lid van hetzelve, kennis gegeven wordt. Bij twee ingekomen requesten, van de heeren *Meurs* en *Gobius*, wordt de kamer verzocht, dat zij bij de verkiezing van drie kandidaten, tot vervulling dezer betrekking, in aanmerking mogen komen. Deze verzoekschriften worden, tot dat de keuze zal plaats hebben, ter griffie nedergelegd.

Bij twee missives van Z. M. wordt, ter voldoening aan art. 58 der grondwet, aan de Kamers kennis gegeven, dat de Nederlandsche regering, zoowel met de regering van het vorstendom Lippe, als met die van het groot-hertogdom Mecklenburg Schwerin, overeenkomsten tot afschaffing van het aftogtsregt (jus detractus) gesloten heeft. — Aangenomen voor notificatie; zullende de missives en de geslotene overeenkomsten worden gedrukt en rondgedeeld.

Aan de Kamer wordt hulde gedaan van een werkje, hetwelk, onder den titel van *Appel de la Hollande à la justice et à la raison de la Grande-Bretagne*, door den heer Mr. *H. Box*, adjunct-commies bij het ministerie van justitie, is geschreven. Hetzelve zal in de boekerij der Kamer worden geplaatst.

Daarna wordt de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Door Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken, is heden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, eene vrij langdurige staatkundige mededeeling gedaan, waarvan aan de leden der beide Kamers het geheim opgelegd is.

De afdeelingen van de Tweede Kamer hebben de begrootingswetten onderzocht. De tegen dezelve gemaakte bedenkingen zijn aan de regering onderworpen. In afwachting der daarop door dezelve te geven antwoorden, hebben onderscheidene leden deze residentie verlaten. Volgens in omloop zijnde geruchten, zou de Kamer niet voor het einde van November weder vergaderen.

— Blijkens een' aan de Staten-Generaal overgelegden staat van den ontvangst der directe belastingen, inkomende en uitgaande regten en accijnsen, gedurende de vier laatste maanden van 1835, met bijvoeging van de opbrengst over de acht eerste maanden van 1836, hebben de directe belastingen, gezamenlijk, eene som van *f* 14,083,256.84, benevens *f* 2,016,659.02 aan opcenten, opgebragt. Gedurende de acht eerste maanden van 1836 is er, in Noord-Braband (zonder de opcenten) aan directe belastingen ontvangen *f* 754,502.23, in Gelderland *f* 785,085.79, in Holland (noordelijk deel), *f* 2,003,801.66, in Holland (zuidelijk deel), *f* 2,021,803.48½, in Zeeland *f* 480,147.79½, in Utrecht *f* 536,973.41½, in Vriesland *f* 839,642.84½, in Overijssel *f* 365,046.47, in Groningen *f* 547,803.05½ en in Drenthe *f* 108,004.20.

De inkomende en uitgaande regten, hebben over de vier laatste maanden van 1835 en de acht eerste van 1836, bedragen *f* 3,452,122.61, als: in-, uit- en doorvoer *f* 2,908,089.46½, tonnegeld der zeeschepen *f* 261,366.44½, watertollen *f* 3,993.29½, baak- of vuurgelden *f* 4,440.05, formaat-zegel *f* 15,311.32, Turksche paspoorten *f* 1912 en vast-regt en scheepvaart-regt *f* 257,010.03½.

Gedurende de acht eerste maanden van 1836, zijn in Noord-Braband aan inkomende en uitgaande regten, zonder de opcenten, ontvangen *f* 20,244 39, Gelderland *f* 314,393.89, Holland (noordelijk deel) *f* 655,798.39½, Holland (zuidelijk deel), *f* 911,427.45, Zeeland *f* 17,697.38½, Utrecht *f* 5,746.89, Vriesland *f* 78,705.56½, Overijssel *f* 82,321.44, Groningen *f* 31,662.29 en Drenthe *f* 804,20½.

De accijnsen hebben, gedurende de vier laatste maanden van 1835 en de acht eerste van 1836 opgebragt, aan hoofdsom en opcenten *f* 15,896,183, als: suiker *f* 282,527.45, wijn *f* 1,130,316.54, zout *f* 1,527,692 73½, binnenlandsch gedisteleerd *f* 3,679,132.58, buitenlandsch gedisteleerd *f* 306,779.43, bier en azijn *f* 404,768.70½, geslagt *f* 1,548,199.03½, zeep *f* 964,221.27, gemaal *f* 3,013,607.40, turf *f* 1,093,899.29, steenkolen *f* 427,588.21 en het collectief zegel *f* 1,516,853.35. Gedurende de acht eerste maanden van 1836, heeft de opbrengst beloopen (zonder de opcenten), in Noord-Braband *f* 929,869.97, Gelderland *f* 669,968.03½, Holland, (noordelijd deel) *f* 1,685,515 76, Holland, (zuidelijk deel) *f* 2,524,705,92, Zeeland *f* 403,491.99, Utrecht *f* 407,184.96 Vriesland *f* 498,849.82½, Overijssel *f* 419,964.53½, Groningen *f* 295,764 31 en Drenthe *f* 93,322.63.

Blijkens een' anderen staat van de opbrengst der registratie-, zegel-, griffie-, hypotheek-, successie-regten en vaste boeten, hebben dezelve over twaalf maanden, (van 1 Sept. 1835 tot 31 Augustus 1836) beloopen *f* 7,404,092.63, als: het zegel *f* 1,372,024.33, de registratie *f* 2,971,806.39½, de griffie *f* 40,685.43½, de hypotheken *f* 229,584.13, de successien *f* 2,800,802.00 en vaste boeten *f* 24,931.63. Gedurende de acht eerste maanden van 1836, hebben die regten gezamenlijk, zonder de opcenten, beloopen: in Noord-Braband *f* 310,347 63, Gelderland *f* 366,924.57, Holland, (noordelijk deel) *f* 1,346,714.35½, Holland, (zuidelijk deel) *f* 976,121.91½, Zeeland *f* 232,820,31, Utrecht *f* 255,739 00, Vriesland *f* 305,717.85, Overijssel *f* 180,774.50, Groningen *f* 178,492.27 en Drenthe *f* 74,987.56½.

Uit officiele opgaven blijkt, dat 's Rijks inkomsten over den jare 1835 geraamd waren op *f* 49,108,249,20, doch dat dezelve hebben opgebragt *f* 49,482,491,49, zoodat dezelve de raming hebben overtroffen met *f* 374,242,29. Minder dan de raming hebben opgeleverd: de directe belastingen *f* 466,939,21, en de accijnsen *f* 1,943,804,05½. Meer dan de raming hebben opgebragt: de registratie en successie-regten *f* 1,521,220,04, de inkomende en uitgaande regten *f* 742,240,04, de posterijen *f* 127,865,66, het regt van waarborg van gouden en zilveren werken *f* 55,550,14, de loterij *f* 106,401,39 en de verkoopingen, buitengewone inkomsten, enz. *f* 231,708,28. De *f* 374,242,29, welke de inkomsten, over 1835 meer opgebragt hebben, dan waarvoor zij geraamd waren, zullen in de eerste plaats strekken tot dekking van het nadeelig slot der dienstjaren 1834 en vroeger, hetwelk, op 1 Januarij 1835 nog beliep *f* 72,352,39, zoodat er werkelijk op 1 Januarij 1835, een voordeelig slot van *f* 301,889,90 ontstaan is. De nadeelige sloten over het dienstjaar 1834 en vroeger hadden te zamen beloopen *f* 7,877,206 62½, welke, grootendeels, gedekt zijn door de opbrengst van het kapitaal, groot *f* 8,100,000, rentende 5 ten honderd, en ingeschreven in het tweede grootboek der nationale schuld, naar aanleiding der wet van 18 April 1835.

AMSTERDAM, den 30sten October.

Beurs van den 30 October.

Wij zijn steeds van belangrijk staatkundig nieuws ontbloot. De krijgsoperatien in Spanje gaan zoo traag en de berigten dienaangaande zijn zoo tegenstrijdig, dat dezelve bijkans geene vermelding meer verdienen. De handel in Spaansche schuldbrieven is ook sedert het bekendmaken der niet-betaling zeer verminderd.

Beurs van den 29 October.

Ofschoon hier geene tijding uit Spanje bekend was, waren de Spaansche fondsen toch flaauwer. Verscheiden bezitters zoeken zich van hunne stukken te ontdoen voor het verschijnen van den coupon van November en de weinige speculatie-geest, welke voor dit effekt bestaat, is

Ook in onze binnenlandsche fondsen was de omzet heden zeer gering, algemeen waren dezelve iets flaauwer.

Blijvende prijzen ten 4½ uur.

Holland. 2½ pCt. 52$\frac{15}{16}$ à 53; 5 pCt. 100¼; kansbiljetten 22 *f*; oud-sijndikaat 95; nieuw 76½; oude aandeelen handelmaatschappij zijn à 176 en à 175½ in kleine postjes gedaan.

oorzaak, dat de geringe partijen, welke aangeboden worden, den prijs meer en meer drukken.

Spanje. Ardoins $17\frac{3}{16}$, na 18 geopend te zijn; Passive à $5\frac{3}{4}$ en Fransche uitgestelde à $8\frac{3}{8}$ en $\frac{1}{4}$ gebleven.

In Pruissische en Oostenrijksche effekten was geen handel.

Effecten Societeit van 30 October.

De handel in Spaansche effekten was heden wel niet aanmerkelijk, doch waren de prijzen op nieuw gedrukt; het vertrouwen der speculanten vermindert van dag tot dag; de zamenkomst der Cortes kan misschien voor dit land iets gunstigers te weeg brengen.

Fluctuatien der prijzen.

Spanje. Ardoins $17\frac{1}{8}$; 17, $16\frac{7}{8}$ à $\frac{13}{16}$ gebleven; Fransche uitgestelde $8\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$ gebleven, Passive $5\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{16}$, 53, $52\frac{15}{16}$ bij eenige affaire; kansbiljetten 22 *f.*

Mengelwerk.

Zwitserland en Frankrijk.

(*Medegedeeld.*)

Men heeft in sommige dagbladen niet geaarzeld, om *Zwitserland* in het ongelijk te stellen, en het geschil, dat tusschen dat land en *Frankrijk* gerezen is, en waarover dit laatste zich eenen zoo hoogen toon aanmatigt, als of de Zwitsersche natie het Fransche gouvernement zoude hebben beleedigd, in den persoon van haren afgezant. Ook de Europesche staatkunde, die, *om den vrede te bewaren*, de leus schijnt te hebben aangenomen, dat de zwakken straffeloos mogen vertrapt worden, zingt reeds *chorus* met het Fransche kabinet, dat het vermetele *Zwitserland*, hoe eerder hoe liever, *pater peccavi* zeggen moet, om eenen blik van vergevende genade van haren magtigen nabuur te verwerven.

En wat is er nu gebeurd? *Frankrijk*, dat reeds voor 1830 door zijne geheime agenten, de Zwitsers heeft laten opruijen; dat toen en later niets verzuimde, wat de vrijzinnige partij daar te lande tegen die der Aristocraten konde opzetten, omdat zulks zoo treffelijk strookte met de beginselen der Julij-dagen; dat zelfde *Frankrijk* heeft later beginnen in te zien, dat de jakobijnen nergens toe deugen, dan om omwentelingen tot stand te helpen brengen, en zij heeft de eerst zoo hooggeroemde godin der volksvrijheid ten harent aanmerkelijk de vleugelen ingekort, en langzamerhand haren burger-koning tot een NAPALEONNETJE verheven, — die daarvan een treffelijk gebruik weet te maken, om zich regt vast op den troon te plaatsen. — Intusschen waren die vrijheids-zonen, die men in Julij 1830 zoo hemelhoog verhief, regte schreeuwers, waarvan sommigen zelfs zich met geen brood den mond lieten stoppen. — Zij werden dus gevaarlijk, toen men ze niet meer noodig had, en ze moesten dus, *nolens volens*, de Julij-beginselen laten varen of zich laten getroosten, dat men hen gelijk dolzinnigen opsloot. Daar *opsluiten* nu het verschrikkelijkst is, dat een vrijheidszoon kent, ruimden velen het land, en bleven, daar zij het veranderlijke van alle menschelijke denkbeelden, maar vooral van *staatkundige* denkbeelden kenden, meest op de grenzen, om bij de eerste gelegenheid de beste, als men hen noodig had, om eens weder eene revolutie te maken, bij de hand te zijn. Zoo arriveerden vele Fransche jakobijnen in *Zwitserland*, en daar dit LODEWIJK PHILIPS niet best aanstond, werden er geen middelen onbeproefd gelaten, om die mannen, die men in Julij 1830 *verlossers des Vaderlands* noemde en die den burger-koning openlijk de hand drukten, wat verder van huis te zenden, op te ligten of op de eene of andere wijze onschadelijk te maken. — De Zwitsersche politie ondersteunde ten deze het Fransche bewind voor zoo ver de constitutie van het bondgenootschap dit toeliet, doch daar *Frankrijk* van meening was, dat dit hare langarmige politie beter was toevertrouwd, dan de Zwitsersche, zond zij gedurig geheime gezanten naar hare naburen, om ook daar een oog in 't zeil te houden, niet alleen op de uitgewekene jakobijnen, maar ook op de zulken, die nog altijd hardnekkig vol hielden, dat op den troon van *Frankrijk* slechts een van den oudsten tak der BOURBONS wettig konde zetelen.

Natuurlijker wijze behooren zulke agenten niet tot het uitgelezenste gedeelte van het menschelijk geslacht; en zoo gebeurde het dan wel eens, dat die heeren twee heeren dienden, de *Republikeinsche propaganda* en Koning LODEWIJK PHILIPS. Tot deze behoorde de beruchte CONSEIL, die het Fransche gouvernement als een gevaarlijk persoon aan de Zwitsersche regering aanduidde. En ziet, toen de Zwitsers hem, om hunne Fransche naburen pleizier te doen, oppakten en tot groote ergernis van vele hunner eigene medeburgers een *consilium abeundi*, gaven, ontdekte het zich, dat dezelfde CONSEIL door de Fransche politie naar *Zwitserland* is gezonden, en tot twee malen toe onder *eenen valschen naam* met *valsche passen*, door *Fransche autoriteiten* afgegeven, er weder is binnen gelootst, om aldaar in het geheim werkzaam te zijn. — Het Zwitsersche bewind vermeende, dat, door zulk eene handelwijze, de eer en veiligheid van *Zwitserland* was aangerand; en de landdag besloot Koning LODEWIJK PHILIPS hier over eene nota te doen toekomen. — Deze wachtte echter dit stuk niet af; maar hield zich reeds beleedigd door het regterlijk onderzoek, dat er in *Zwitserland* was ingesteld, om te ontdekken *wie die* CAMELEON-CONSEIL *eigenlijk* was, vermoedelijk, om dat de resultaten niet zeer vereerend voor het Fransche Gouvernement zijn. Hij begreep zeker, dat hij, die het eerst eene aanklagt indient veel voor heeft. — En eischt, van zijne overmagt zeker, dat het Zwitsersche bewind hem excuus zal vragen; dreigende in geval van het niet geven van voldoening het land te tuchtigen. — Wat moet het kleine, door verdeeldheid van beginselen verzwakte Zwitsersche gemeenebest in dezen doen? — dat wat ieder kleine staat in de 19de Eeuw doen moet, als een magtige nabuur goedvindt denzelven aan te randen. — TOEGEVEN — want de staatkunde van *Europa* wil dit alzoo. Zoo e nig land, dan heeft *Oud-Nederland* ondervonden, dat men niet eens heeft willen toestaan, om zijne *eigene zaak* met *eigen wapenen* te beslissen — en dat alle Europesche kabinetten hebben toegelaten, dat het door Fransche legerbenden is overvallen, en genoodzaakt geworden, een bolwerk te ontruimen, dat een gedeelte van haar grondgebied uitmaakte. — Thans geldt meer dan ooit te voren toch:

« *La raison du plus fort est toujours la meilleure.*

Het is echter jammer, dat *Zwitserland* niet dezelfde houding kan aannemen als *Nederland* bij het jongste embargo tegen *Engeland*, want dan zoude *Frankrijk* nu, even als *Engeland* toen, allerlei voorwendsels moeten opzoeken, om spoedig eenen staat van spanning te doen eindigen, die allernadeeligst inwerkt op den handel en de welvaart zijner ingezetenen. Tijdens het embargo w schreeuwden de Engelsche kooplieden veel harder dan de Nederlandsche, — die met geduld de vertrapping van het volkenregt ten hunne opzigte verduurden. — Wat zouden de Parijsche winkeliers doen, als alle toevoer uit de Zwitsersche fabrijken ophield?

Neen waarlijk zij prediken geenen oorlog, die Zwitsers aanraden, zich als een eenig man tegen de aanmatigingen van een kabinet te verzetten, dat de overige mogendheden, door de rampzaligste verblinding bezocht, alles laten doen, wat zij in hunnen overmoed goedvinden te verrigten. — Eenmaal, als het te laat is, — als de burger-koning geworden is, wat de burger BONAPARTE eens geweest is, en geheel *Europa* naar zijne pijpen zal moeten dansen, dan zal men te vergeefs klagen, dat men den staatkundigen condor niet de vleugels gekort heeft, toen hij zijn nest nog niet verlaten had.

Maar het door partijschappen verdeelde *Zwitserland*, dat land, kwijnende aan alle de kwalen van een republikeinsch bestuur, zal nu weder ondervinden, hoe krachteloos een gemeenebest is, waar vele aristocraten zich het oppergezag betwisten, als het er op aankomt, om buitenlandsch geweld te keeren. De zonen van TELL zullen moeten toegeven, misschien wel eenen blik van genade van den magtigen nabuur afsmeken, wiens zedelooze onderdanen sedert veertig jaren niets hebben onbeproefd gelaten, om de zedelijke kracht der Zwitsers te ondermijnen, om de ondeugd in hare vreedzame dalen voort te planten, den naijver van het eene kanton tegen het andere op te wekken, en het met één woord aan al die jammeren prijs te geven, welke van de inblazingen harer ARCHIVOOKTS steeds en overal de nasleep geworden zijn.

Zandpaden.

In onderscheidene nommers van ons blad hebben wij voor onze geachte lezers gehandeld over *IJzeren spoorwegen*, welke thans vrij algemeen de oplettendheid onzer landgenooten geboeid houden; — ditmaal ruimen wij een plaatsje in aan een artikel over *zandpaden*, die niet minder hun nut hebben en onze aandacht verdienen, en die bijna geheel vergeten worden.

Ten onregte zouden wij dit zeggen, wanneer wij hier het oog hadden op de hoogere en lagere streken van *Gelderland*.

In de eerstgenoemde streken toch is het zand het grootste bestanddeel van den grond, en de natuur heeft daar zelve verordend, hetgeen wij wenschen; terwijl in de laatstgemelde streken, waar de grond meest uit klei bestaat, over het algemeen zoo ruim hierin is voorzien, dat men er niet alleen goede voetpaden vindt, maar ook goed onderhouden zandbanen voor rij- en voertuigen.

Wij doelen hier, door ons gezegde, op een voornaam gedeelte van *Noord-Braband*, van ouds bekend onder den naam van *het Land van Heusden en Altona*. Hier heerscht een volslagen gebrek aan goede zandpaden. Men moet, in het voor- of najaar, eenigen tijd, bij aanhoudenden regen, in hetzelve hebben verkeerd, om er het onaangename en ongeriefelijke van te kunnen beseffen.

In het binnenland is de gemeenschap tusschen de dorpen onderling daardoor niet alleen geheel afgesneden, maar de bewoners van eene en dezelfde gemeente zijn daardoor veelal in hun verkeer gestremd, — tenzij zij het gevaar roekeloos willen trotseren, hetwelk hen bedreigt in dit land, zoo overal met water doorsneden, en meestal langs de voetpaden vloeijende.

Dit gebrek aan onderling verkeer, waartoe bij de landlieden alleen in den wintertijd, als de drukten geweken zijn, gelegenheid gevonden wordt, kan niet anders dan ongunstig werken voor hunne verstandelijke beschaving; en welligt vinden wij ook hierin eene oorzaak, ofschoon zij dan ook al de voornaamste niet moge zijn, dat de bewoners van gemeld land, over het algemeen, in verstandsbeschaving, voor het minst, eene halve eeuw ten achter zijn.

De behoefte aan dit middel tot vereeniging is, om deze en andere redenen, niet minder dan het gebrek aan hetzelve. Dit gebrek nu bestaat; maar is het niet onvermijdelijk? Wij gelooven, op goede gronden, deze vraag met neen! te kunnen beantwoorden. *Zand*, toch is even zoo wel hier te krijgen als in *Gelderland*, het moge dan al niet zoo deugdelijk zijn tot gemeld einde, het is echter doelmatig: het moge, door *het vervoer*, merkelijk stijgen in prijs, het ontbreekt echter niet aan voldoende *geldmiddelen* daarvoor. — Waaruit toch moeten de kosten voor deze zandpaden worden bestreden? Gedeeltelijk uit de kerkelijke fondsen, gedeeltelijk uit de gemeente-kas, en gedeeltelijk uit de eigen beurs van landeigenaars, welke verpligt zijn de voetpaden zoo ver te onderhouden als hunne landeigendommen palen. Waar de eerstgenoemden hiertoe zijn verpligt, bestaat er bij ons alle reden om te zeggen, dat zij die verpligting, zonder bezwaar, kunnen nakomen: hoe het met de inkomsten der tweede gesteld is, moge de belasting, die jaarlijks geheven wordt, getuigen, bekend onder den naam van *personelen omslag.*

Waaraan zullen wij dit lastig gebrek dan te wijten hebben? Wij voor ons stellen vast, dat het alleen voortkomt uit de onachtzaamheid der gemeente-besturen. Men houde ons deze openhartige bekentenis ten goede. Bij belangstellend onderzoek toch is het ons gebleken dat dáár, waar het best voor de zandpaden was gezorgd, ofschoon niet altijd op geschikten tijd en wijze, dit te danken was aan hen, die het opzigt en beheer over de kerkelijke goederen was toevertrouwd; terwijl de landeigenaars, veelal uit zuinigheid, dezelve laten bestrooijen met een, tot dit einde, nietswaardige soort van zand, van uit hunne akkers opgedolven, en bij hen bekend onder den naam van *klapzand*, hetwelk, bij regenachtig weder, het slijk op de paden niet weinig bevordert; en op plaatsen, waar het gemeente-bestuur moest handelen, ontbrak dikwerf zoo wel het een als het ander.

Bij ons bezoek in deze streken beklaagden wij ons menigwerf tegen derzelver bewoners over het ongemak en verdrietelijke in deze, doch dan kregen wij ten antwoord: « dat is hier alle winters zoo!" Hierbij laten zij het berusten, als waren zij, ook in dit opzigt, te zeer aan het oude gehecht, om naar iets beters uit te zien.

Wij vragen nu, zal dit ook dezen winter en vervolgens zoo blijven? Wij hopen dit niet, en wij willen daarom de gemeente-besturen, die zulks mogt aangaan, en vooral derzelver hoofden, dringend verzoeken hierin te voorzien.

Zou het niet doeltreffender zijn, wanneer er, door gezamenlijke Burgemeesteren, tweemaal des jaars eenige weinige dagen waren vastgesteld, binnen welke bepaalde dagen de paden overal, met bruikbaar zand, moesten worden voorzien,

aangedrongen door billijke beboeting bij verzuim in deze, dan het *ongeregelde*, *ondoelmatige* en *nalatige*, hetwelk hierin thans plaats grijpt? Zouden daarvoor de eerste dagen van de maand October; en de eerste van Februarij niet het meest geschikt zijn? Kon men niet, gelijk op vele plaatsen in *Gelderland*, gedurende den zomer, het benoodigde zand laten aanvoeren, en dat aan de wegen laten ophoopen, om er daarna gepast gebruik van te maken?

Wij geven dit een en ander in bedenking, en wenschen, dat het dienen moge om het gapend gebrek in deze te verbeteren.

Onbedenkelijk veel zoude in deze zaak, die het algemeen belang betreft, afdoen, wanneer de achtbare bestuurder dier provincie zijne wijze voorschriften hieromtrent geliefde te laten geven, waarom wij, des noods, gaarne, met gepaste bescheidenheid verzoeken.

Aan de Redactie!

Op Maandag den 23. Mei dezes jaars, zijnde de tweede Pinksterdag, was er in de gemeente *Hattem*, in deze Provincie, na aanhoudende stilte, winds genoeg, om te kunnen malen, zoodat de windmolenaar GERRIT GEERLINGS aldaar van deze gelegenheid gebruik maakte, om zijnen molen in gang te zetten, ten einde het kort op handen zijnde gebrek aan meel voor te komen. Dit nu had zoo wel dáár als elders meermalen plaats gehad, en gezegde molenaar verkeerde, even als zijn voorgangers, in de vooronderstelling, dat hij, na voldaan te hebben aan zijne verpligtingen, wat aangaat 's lands en stedelijke belastingen, hiertoe volkomen vrijheid had. Evenwel werd hij, op aanklagte van het gemeente-bestuur van dat stadje, volgens de wet van 1 Maart 1815, *Staatsblad* No. 21, voor de Correctionele Regtbank alhier, (*Arnhem*) bij vonnis veroordeeld tot eene geldboete van *f* 3- en de kosten, als zich schuldig gemaakt hebbende aan storing van de uitoefening der publieke godsdienst, zonder dat daartoe permissie was verleend geworden door welgemeld gemeente-bestuur.

Bij nalezing nu van het artikel der boven aangehaalde wet, blijkt het wel duidelijk, dat deze GEERLINGS zich schuldig gemaakt had aan het uitoefenen van een openbaar beroep, bij dat art. verboden op burgerlijke en godsdienstige feestdagen en Zondagen, zonder toestemming van het plaatselijk bestuur.

Maar vreemd moet het voorkomen, dat op dit geval het artikel der wet eenig en alleen wordt toegepast. — Op zon- en feestdagen, varen schippers, rijden diligences enz. en worden, bij noodzakelijkheid, andere openbare beroepen uitgeoefend, zonder dat men telkens daarvoor de vereischte schriftelijke permissie behoeft te vragen en te verkrijgen; zoo dat ik voor mij overtuigd ben, dat het grootste gedeelte der ingezetenen, die openbare beroepen uitoefenen, zich deze bepaling der wet niet meer herinneren of misschien nimmer gekend hebben.

Gissende en onzeker zijnde omtrent de oorzaak, waarom juist *deze* klagte door den fungerenden wethouder der stad *Hattem* ingebragt is, kwam het mij hoogst vreemd voor, dat men er aan twijfelde, of de oorzaak daartoe veelligt niet zoude te vinden zijn in de godsdienstige begrippen van den aangeklaagde en veroordeelde?

Ik voor mij houde zulks voor onmogelijk. Hoe zouden eerwaardige magistraatspersonen, die, den tempel van *Hem* verlatende, wiens godsdienstleer liefde ademt en liefde predikt, en wier hart dus met liefde vervuld moet zijn, *juist voor deze keer* eene geringe overtreding (en geene misdaad) van eenen hunner broederen in de oogen hebben kunnen vallen, en wel, omdat deze broeder denzelfden God, maar met andere begrippen dan hun Edel Achtbaren, aanbidt?

Zou zulks niet belagchelijk zijn, bij de godsdienstige verlichting, waarin wij mogen roemen? Hebben wij dan in ons gezegend vaderland de gewoonte te zeggen, dat men in *Nederland* elk, die niet met ons in godsdienstbegrippen overeenstemt, voor slecht houdt?

Voor zoo ver wij weten, heeft de ware verlichting ons op dat standpunt gebragt, waar de verdraagzaamheid hare plaats vindt en men zijnen medemensch niet om zijne gevoelens, in welke zaak dan ook, achtervolgt.

Onmogelijk anders konde men toch ook eene vreedzame zamenleving hebben: want, bij de toenemende beschaving en verlichting, is ook het aantal zelfdenkende menschen aangegroeid, en hoe veel zelfdenkende wezens zouden het, vooral in zaken van godsdienst (al behooren zij dan ook tot hetzelfde kerkgenootschap), over alle punten volstrekt eens zijn.

In de hoop verkeerende, dat, door U deze mijne gedachten mede te deelen, er misschien, door een of ander helderdenkende medearbeiders van uw geacht dagblad, eenig nader licht over deze zaak moge verspreid worden, noem ik mij hoogachtend,

Uwen bestendigen lezer.

Arnhem, den 13 October 1836. R.

Getrouwd:

Jhr. D. F. REUCHLIN

en

C. A. VAN LIDTH DE JEUDE.

Tiel, den 27sten October 1836.

---

† † † De Notaris Mr. *Js.* *N IJ H O F F*, zal, op Maandagen den 14den en 28sten November 1836, telkens des avonds ten 6 ure, in *het Zwijnshoofd* te *Arnhem*, in het openbaar op hoogen doen inzetten en finaal verkoopen:

1o. Het HUIS en de AANHORIGHEDEN, den *Koopenwagen*, aan de Steenstraat bij *Arnhem*, Wijk I. No. 19, Kadaster-Sectie D. No. 510 en 511, bestaande in een ruim, hecht en sterk HUIS en ERVE, zeer groote SCHUUR, voorts daaraangelegen TUIN- of MOESGROND, te zamen groot 17 Roeden en 40 Ellen, oost wijlen den Heer *J. W. E V E R S*, west de Steenstraat, zuid de Heer *T E U N I S S E N* en gedeeltelijk wijlen den Heer *Joos W. E K E R S*, noord de weg naar het *Geldersche-Spijker*, verpacht aan de Wed. *N A V A R R O*. Dit pand, hetwelk om deszelfs, in ieder opzigt, gunstige en aangename ligging bijzondere opmerking verdient, kan in eigen gebruik worden aanvaard 1o. Mei 1837, terwijl de helft der koopspenningen in hetzelve kan gevestigd blijven.

2o. Een stuk BOUW- of TABAKSLAND, groot 9 Roeden en 10 Ellen, gelegen in de Gemeente van en nabij het dorp *Velp*, in den *Velper Eng*, niet ver van het Landgoed *Ommershof*, Kadaster-Sectie D. No. 411: oost *M O L*, west de weg naar *Ommershof*, zuid de Heer *W E N T I N G*, noord *J A N S E N*, laatst pachter *T E U N I S van S O E S T*; in eigen gebruik te aanvaarden Petrie 1837.

Ter bezigtiging vervoege men zich dadelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, wat aangaat het 1ste parceel, aan het pand zelf, en, wat het 2de parceel aangaat, ter aanwijzing bij genoemden *T E U N I S van S O E S T*, stroodekker te *Velp*; terwijl alle verdere informatien, ook omtrent de verkoops-voorwaarden, te bekomen zijn bij den meergenoemden Notaris *N IJ H O F F*, in de Turfstraat te *Arnhem*.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN DER STAD *Z U T P H E N* brengen hiermede ter kennis, dat, op Maandag den 14den November aanstaande, des voordemiddags ten 10 ure, ten Raadhuize van gemelde Stad, wederom in het openbaar voor den gewonen tijd van *zes* jaren zullen verpacht worden:

De Stads BOUW- EN WEIDELANDEN, gezegd *die aan de Veluwsche Zijde*, benevens de WEIDELANDEN, genaamd *het Kerkhof*, *de uitgerooide Rijsweerd*, achter de Stads weide *Helbergen* en de zoogenaamde *Lijmerij* bij de Lunette buiten de Marsthpoort; — deze drie perceelen gelegen ter regter zijde van de Rivier den IJssel.

Van welke verpachting de conditien acht dagen te voren op de Stads-Secretarie zullen ter visie liggen:

Zutphen, den 17den October 1836.

Burgemeester en Wethouderen voornoemd,
SWAVING.
Ter Ordonnantie van dezelver,
H. F. LULOFS,
Secretaris.

---

† † † Openbare verkooping van het ERVE, den *B E V A N K*, in *Linden*, gemeente *Vorden*, bestaande in BOERENHUIS met LANDHEERSWONING, SCHUUR en ZAADBERG, HOF, BOOMGAARD, BOUW-, WEIDE-, BOSCH- en HEIDEGRONDEN, te zamen groot 31 Bunders, in pacht bij *G. K L E I N B L U M I N K*, — zullende gehouden worden te *Doesborgh*, in het *Heeren-Logement*, bij inzetting Dingsdag 15, en bij toeslag Dingsdag 29 November 1836, beide des voormiddags ten elf ure. — Informatie is te bekomen ten kantore van den Notaris Mr. *W. C. K E T J E N*, te *Doesborgh*.

---

† † § Op Zaturdag den 17den December 1836, des morgens ten 10 ure, zullen, in het Gemeente-huis te *Apeldoorn*, geveild worden verscheidene perceelen zware opgaande EIKEN-, BEUKEN- en DENNENBOOMEN, en AKKERMAALS-HOUT, staande in het *Hoogzoerensche Bosch*, nabij het bevaarbare kanaal te *Apeldoorn*. — De koopsvoorwaarden liggen ter visie bij den Notaris *M U L L E R* aldaar.

---

† † † Heden morgen van eene langdurige reis terug komende, vernam ik met verontwaardiging dat eenige eerlooze *Lasteraars* deze mijne reis in een verkeerd daglicht hadden gesteld. — Het is door deze Advertentie, dat ik mij van dezen blaam zuivere, en openlijk betuig, dat diegenen, die iets van mij te vorderen mogten hebben, des verkiezende, hunne betaling *dadelijk* kunnen erlangen. — Ik hoop hierdoor mijne lage lasteraars den mond gestopt te hebben, en rade iedereen aan, om zich zoo mogelijk voor zulke *Schelmen* te wachten; want *lage Schelmen* zijn het, die de eer van een eerlijk man zoeken te belagen.

Volgens gewoonte zal ik met *St. Nicolaas* weder ruim voorzien zijn van KINDERSPEELGOED en verzoek de gunst van ieder regtschapen mensch.

Zutphem den 28sten October 1836.

Y. D. ULDERINK.

BOURICIUS,

ALGEMEENE POSTWAGEN DIENSTEN

Uursveranderingen, te beginnen den 1. November 1836.

Vertrek van *Arnhem* naar *Zwolle* 's middags ten 3 ure, in plaats van ten 4 ure.

Onderweg en de aankomst te *Zwolle*, in verhouding, mede een uur vroeger.

Vertrek van *Zwolle* naar *Groningen* en *Leeuwarden*, 's avonds ten 11 ure, in plaats van 's morgens ten 12 uur 30 minuten.

Onderweg en de aankomsten te *Groningen* en *Leeuwarden*, in verhouding, mede een en een half uur vroeger.

Arnhem den 29sten October 1836.

De Ondernemer en Hoofd-Administrateur.
BOURICIUS.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.